

Sygn. akt III CSK 17/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku P. B.

przy uczestnictwie: D. P. , S. B. , M. G. J. , E. J., A. Ś. M., A. P., P. C., K. F., A. M.,
Z. W., K. W., I. W., W. J., K. J.,

Z. K., H. P., W. P., A. C., J. F., K. F., E. P. i M. W.

o zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 czerwca 2017 r.,

skargi kasacyjnej uczestnika H. P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i orzeka, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze
swoim udziałem w postępowaniu kasacyjnym,**

**2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na
rzecz adwokata A. M. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych
powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z
urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba

wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Skarżący upatrywał istotnego zagadnienia prawnego w konieczności rozstrzygnięcia czy całkowite zniesienie współwłasności zabudowanej nieruchomości poprzez wyodrębnienie nieruchomości lokalowych powinno polegać na wydzieleniu wszystkich powierzchni mogących potencjalnie zostać wydzielonymi z nieruchomości wspólnej i przypisanymi do wyodrębnianych nieruchomości lokalowych czy też możliwe jest pozostawienie części takich powierzchni we współwłasności właścicieli wyodrębnianych nieruchomości lokalowych jako część tzw. nieruchomości wspólnej w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1892 - dalej: „u.w.l.”).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, iż przepisy ustawy o własności lokali znajdują w postępowaniu o zniesienie współwłasności odpowiednie zastosowanie, a orzeczenie sądu o zniesieniu współwłasności na podstawie którego ustanowiona zostaje odrębna własność lokali, powinno obejmować wszystkie lokale w budynku stanowiącym przedmiot współwłasności. Samodzielny lokal mieszkalny czy użytkowy nie należy do części budynku mogących stanowić przedmiot współwłasności właścicieli nieruchomości lokalowych. Kategoria części wspólnej nieruchomości ma jednak charakter funkcjonalny i status prawny danego elementu nieruchomości budynkowej jest uzależniony od okoliczności konkretnego przypadku. Do nieruchomości wspólnej mogą należeć takie elementy, których związek funkcjonalny ze wszystkimi lokalami nie ma tak ścisłego charakteru jak w przypadku współwłasności przymusowej np. strych, komórka lub garaż (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 751/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 21, z dnia 31 marca 2016 r., IV CNP 33/15, nie publ., z dnia 16 września 2016 r., IV CSK 786/15, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., I CSK 229/07, nie publ., z dnia 15 czerwca 2012 r., II CSK 582/11, OSNC 2013, nr 3, poz. 36, i z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 447/01, nie publ.). Skoro zagadnienie prezentowane przez skarżącego było już przedmiotem analizy Sądu Najwyższego, nie ma podstaw do kolejnej wypowiedzi w tym przedmiocie.

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN

341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący odniósł tę przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa materialnego ujętych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale w przedstawionym uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Z uzasadnienia wniosku wynika, iż skarżący oczekuje w istocie od Sądu Najwyższego oceny podstaw skargi w ramach instytucji „przedsądu”, co jest niedopuszczalne.

Zarzuty dotyczące oczywistego naruszenia prawa pokrywają się częściowo z problematyką, w której skarżący upatruje istotnego zagadnienia prawnego. Tymczasem, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.). Okoliczność, iż strych mógł być potencjalnie zaadaptowany na samodzielny lokal mieszkalny lub użytkowy, nie oznacza, iż w obecnym stanie nie może stanowić części wspólnej nieruchomości. Odnosnie pomieszczenia garażowego wszyscy uczestnicy zgodnie wniesli o pozostawienie go we współwłasności. Natomiast wydzielenie części pomieszczenia strychowego jako przynależności do lokali nie nastąpiło z uwagi na to, że spowodowałoby to zmniejszenie wartości całego tego pomieszczenia.

Skarżący brał udział w postępowaniu o zniesienie współwłasności od 17 października 2008 r. (ponad siedem lat), w toku postępowania postulował określony sposób zniesienia współwłasności, musiał zatem brać pod uwagę ciężar ponoszenia spłat, mimo sytuacji finansowej do której się odwołuje. Na mocy zaskarżonego orzeczenia stał się właścicielem czterech nieruchomości lokalowych o łącznej wartości 1.064.643 zł. W takim stanie rzeczy nie rozważenie przez

Sąd z urzędu rozłożenia zasądzonej spłaty na raty, nie przekonuje o realizacji przesłanki oczywistej zasadności skargi. Nie ma również podstaw do stwierdzenia, że ustalenie wartości przyznanych skarżącemu lokali nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa, przez pominięcie ich obciążeń. Skarżący pomija, że to jego udział we współwłasności był obciążony użytkowaniem na rzecz W. P., co nie może obniżać spłat należnych pozostałym współwłaścicielom.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., 391 § 1 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 11 pkt 6 i § 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801) w związku z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).